

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Ivo Pospíšila, soudce JUDr. Josefa Baxy a soudkyně JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: V. V., zastoupen JUDr. Zuzanou Kudrnovou, LL.M., advokátkou se sídlem Litoměřická 24, Žitenice, proti žalované: **Univerzita Palackého v Olomouci**, se sídlem Křížkovského 511/8, Olomouc, o žalobě proti rozhodnutí rektora žalované ze dne 19. 5. 2020, č. j. UPOL-95054/9410-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 23. 2. 2021, č. j. 65 A 75/2020 - 42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Děkan Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci rozhodnutím ze dne 26. 2. 2018, č. j. UPOL-40231/7940/2018, vyloučil žalobce ze studia v programu Právo a právní věda, obor právo v prezenční formě. Žalobce nezískal kolokvium z předmětu Civilní proces 1, který měl zapsán postupně ve dvou akademických rocích. Odvolání proti tomuto rozhodnutí rektor Univerzity Palackého v Olomouci zamítl a rozhodnutí potvrdil. Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“), však rozsudkem ze dne 30. 8. 2019, č. j. 65 A 72/2018 - 81, rozhodnutí rektora zrušil. Učinil tak z důvodu, že vedoucí Katedry soukromého práva a civilního procesu

nedostatečně vypořádal námitky žalobce v žádosti ze dne 18. 8. 2016 o „dohodnocení“ výsledku kolokvia z předmětu Civilní proces 1 (dále jen „žádost“). Následně rektor univerzity rozhodnutí děkana o vyloučení ze studia zrušil. Vedoucí Katedry soukromého práva a civilního procesu opětovně přezkoumal žádost žalobce a v přípisu ze dne 27. 3. 2020 uvedl, že žádosti o přezkum hodnocení studijního výsledku se vyhovuje. Děkan Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci rozhodnutím ze dne 9. 4. 2020, č. j. UPOL-84688/7940-2020, následně zastavil řízení o ukončení studia žalobce na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci (dále jen „rozhodnutí děkana“). Rektor univerzity zamítl odvolání žalobce a rozhodnutí děkana napadeným rozhodnutím potvrdil.

[2] Žalobce rozhodnutí rektora univerzity napadl žalobou u krajského soudu. V ní namítal, že rozhodnutí rektora je nezákonné a nepřezkoumatelné, neboť se opírá o rozhodnutí vedoucího Katedry soukromého práva a civilního procesu ze dne 27. 3. 2020. Ten však podle § 102 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), nebyl příslušný k vydání takového rozhodnutí. O věci měl rozhodnout děkan, neboť krajský soud tím, že rozhodnutí rektora zrušil, obnovil řízení o ukončení studia. Vedoucí katedry měl tedy předložit výsledky svého hodnocení kolokvia děkanovi, který měl rozhodnout. Žalobce současně upozornil na to, že nepodával novou žádost o zahájení řízení ve věci uznání písemného kolokvia. Bez nové žádosti nebyl vedoucí katedry oprávněn věc znovu řešit. Žalobce také uvedl, že rozhodnutí děkana ze dne 15. 9. 2017, č. j. UPOL-115040/7940-2017, brání zastavení řízení o vyloučení ze studia. Proto nelze řízení zastavit, dokud nebude toto rozhodnutí zrušeno. Rozhodnutí děkana znemožnilo žalobci zapsat se (opětovně) do studia.

[3] Krajský soud žalobu zamítl. Uvedl, že rozhodnutí žalované není nepřezkoumatelné. Žalobce spatřoval nepřezkoumatelnost rozhodnutí v tom, že bylo učiněno na základě nezákonného podkladu vedoucího katedry. Tato skutečnost sama o sobě však nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí způsobit nemůže. Pokud jde o opětovné přezkoumání kolokvia vedoucím katedry, není pravdou, že by tak vedoucí katedry učinil z vlastní vůle, bez jakékoli žádosti. V důsledku zrušení rozhodnutí o vyloučení ze studia ze dne 26. 2. 2018, č. j. UPOL-40231/7940-2018, se vedoucí katedry musel žádostí zabývat znovu.

[4] Pokud jde o námitku, že vedoucí katedry své rozhodnutí nijak neodůvodnil, krajský soud souhlasil s žalobcem. Absence odůvodnění však nemá vliv na způsobilost tohoto přípisu coby podkladu pro rozhodnutí děkana o zastavení řízení. Námitce nepřislusnosti vedoucího katedry k posouzení žádosti však krajský soud nepřítakal. Žalobcem zmiňovaný § 102 správního řádu se vztahuje k situacím, kdy je rozhodnuto o obnově řízení. V nynější věci však předchází rozhodnutí žalované zrušil krajský soud, a proto nedošlo k obnově řízení. Nemohlo dojít ani k vydání nového rozhodnutí ve smyslu § 101 písm. d) správního řádu.

[5] Zrušením rozhodnutí správním soudem nedochází k zahájení nového řízení, jelikož původní řízení pokračuje a rozsudkem se „vrací“ do fáze před vydáním rozhodnutí. Pokud jde o námitku žalobce, že je třeba zrušit rozhodnutí děkana ze dne 15. 9. 2017, č. j. UPOL-115040/7940-2017, uvedl soud, že toto rozhodnutí nebylo důvodem vedení řízení o vyloučení ze studia, a proto ani nebrání jeho zastavení. Řízení o vyloučení ze studia bylo vedeno z důvodu, že žalobce nezískal kolokvium z předmětu Civilní proces

pokračování

1. Jelikož žalobce kolokvium posléze získal, odpadl důvod pro vedení řízení. Pokud jde o status studenta, žalobce nikdy nepřestal být studentem Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, neboť rozhodnutí o vyloučení ze studia bylo zrušeno. Pokud jde o zápis žalobce do studia, nebylo krajskému soudu zřejmé, jak zápisu rozhodnutí děkana bránilo. Ze správního spisu je zřejmé, že se žalobce zapsal do studia dne 1. 9. 2014, tedy několik let před vydáním rozhodnutí. Po zrušení rozhodnutí o vyloučení ze studia se však žalobce nemusel opětovně zapisovat do studia, neboť nepřestal být studentem.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, a to z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), c) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Stěžovatel zaprvé namítl, že senát, jenž rozhodoval v jeho věci, byl nesprávně obsazen. Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 4. 11. 2020, č. j. Nao 148/2020-34, k námitce podjatosti uplatněné stěžovatelem uvedl, že zákonnými soudkyněmi jsou JUDr. Zuzana Šnejdrová, Ph.D., Mgr. Barbora Berková a Mgr. Jana Volková. Rozhodující soudci byli posléze dosazeni z neznámých důvodů v rozporu s Listinou základních práv a svobod, aniž by se k takové změně mohl stěžovatel vyjádřit.

[8] Dále stěžovatel namítl, že zamítavé rozhodnutí vedoucího katedry je nezákonné, neboť odporuje čl. 22 odst. 7 Studijního a zkušebního řádu Univerzity Palackého v Olomouci. Podle tohoto ustanovení nelze žádost o přezkum zamítnout. Uznáním písemného kolokvia přípisem vedoucího katedry, který sdělil, že žádosti o přezkum hodnocení studijního výsledku se vyhovuje, nedošlo k obnovení práv stěžovatele. Není zřejmé, k jakému výsledku vedoucí katedry při přezkumu dospěl a na základě jaké žádosti stěžovateli vyhověl. Rektor univerzity v rozhodnutí ze dne 7. 11. 2019, č. j. UPOL-149836/9410-2019, uvedl, že vedoucí katedry je povinen se vypořádat se všemi námitkami stěžovatele a poté učinit závěr o tom, zda podmínky kolokvia splnil, či nikoliv. Je tak zřejmé, že stěžovatel žádnou žádost nepodal a že vyjádření vedoucího katedry není v souladu s pokyny rektora. Stejně tak vyjádření vedoucího katedry odporuje požadavkům vyřčeným krajským soudem ve zrušujícím rozsudku č. j. 65 A 72/2018 - 81. Proto nemohlo děkanovi sloužit jako podklad k zastavení řízení o ukončení studia, a stejně tak krajskému soudu jako podklad k zamítnutí žaloby. Z tohoto důvodu je rozhodnutí děkana nepřezkoumatelné. Děkan si přípis vedoucího katedry vyhodnotil tak, že se jedná o přezkoumání výsledku kolokvia, avšak vedoucí pouze vyhovuje žádosti o přezkum. Děkan si tak tento podklad vyhodnotil „po svém“.

[9] Dále stěžovatel namítl, že se krajský soud nezabýval tvrzenou nezákonností postupu zkoušejícího, vedoucího katedry, děkana a rektora. Jejich postup vedl k tomu, že stěžovatel nemohl pokračovat ve studiu. Stěžovateli bylo ukončeno studium a nedošlo k jeho obnovení. Fakticky tak od 28. 5. 2018 do 7. 11. 2019 bylo studium přerušeno. Současně zrušením rozhodnutí o vyloučení ze studia nedošlo k obnovení práv stěžovatele, jako by se stalo v případě studenta, kterému bylo studium přerušeno – opětovným zápisem. Ostatně krajský soud se ztotožnil s tím, že rozhodnutím o vyloučení ze studia se stěžovatelovo studium přerušilo. Dále stěžovatel uvedl, že děkan svým rozhodnutím ze dne 15. 9. 2017, č. j. UPOL-115040/7940-2017, znemožnil opětovný zápis do studia.

Jestliže stěžovatel nesplnil výjimku pro zápis do studia, pak musí děkan rozhodnout o ukončení studia pro nesplnění požadavků podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. Z tohoto důvodu nešlo řízení zastavit. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[10] Žalovaná se ztotožnila s napadeným rozsudkem krajského soudu a navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil splnění zákonných podmínek řízení o kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Poté přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a dospěl k závěru, že **není** důvodná.

[12] Stěžovatel uvedl, že rozhodnutí děkana je nepřezkoumatelné. Jelikož z něj vycházelo napadené rozhodnutí rektora žalované a také napadený rozsudek krajského soudu, musel se Nejvyšší správní soud zabývat námitkou nepřezkoumatelnosti. S ohledem na to, že tato námitka je velmi obecná a stručná, vypořádal ji i Nejvyšší správní soud stručně. Podle ustálené judikatury soudy nemohou za stěžovatele námitky domýšlet, neboť by tím vykročily z mantinelů soudního přezkumu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011 - 95, ze dne 22. 4. 2014, č. j. 2 Ads 21/2014 - 20, ze dne 27. 10. 2010, č. j. 8 As 22/2009 - 99, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007 - 46, ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008 - 60). Nepřezkoumatelná jsou taková rozhodnutí, z nichž není zřejmé, jakými úvahami se soud při hodnocení skutkových a právních otázek řídil (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52). Nepřezkoumatelný je také rozsudek, ve kterém soud opřel své rozhodnutí o skutečnosti v řízení nezjišťované či zjištěné v rozporu se zákonem (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75). Nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů je i takový rozsudek, jehož odůvodnění si vnitřně odporuje (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 76). Těmito vadami však napadený rozsudek netrpí. Krajský soud srozumitelně vysvětlil, proč má za to, že z přípisu vedoucího katedry plyne, že uznal výsledek kolokvia stěžovatele. Současně je zřejmé, že tak učinil na základě stěžovatelem podané žádosti. Nešlo tedy o posouzení „z vlastní vůle“ vedoucího katedry. Nadto krajský soud uvedl, že nejde o rozhodnutí, ale o poklad pro rozhodnutí děkana. Podle Nejvyššího správního soudu je tak napadený rozsudek krajského soudu srozumitelný, založený na seznatelných důvodech, a proto přezkoumatelný.

[13] Dále stěžovatel namítl, že rozhodující senát byl nesprávně obsazen. Stěžovatel uvedl, že Nejvyšší správní soud usnesením č. j. Nao 148/2020-34 určil, že zákonnými soudci jsou soudkyně, které nakonec v jeho věci nerozhodovaly. K tomu je nutné konstatovat, že posouzení námitky podjatosti není závazným určením zákonného soudce. Kasační soud pouze rozhodl o tom, že nejsou dány důvody pro vyloučení uvedených soudkyň z rozhodování. Zákonný soudce je určen rozvrhem práce, který obsahuje algoritmus rozdělování věcí došlých soudu. Článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod chrání především proti účelovému či libovolnému obsazování rozhodujícího

pokračování

tělesa během téhož řízení. Současně však připouští, aby věc byla přidělena k projednání novému soudci, resp. novému senátu [srov. § 42 odst. 1 písm. e) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích)], je-li pro takový postup legitimní důvod (srov. nález Ústavního soudu ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. II. ÚS 2029/08, č. 125/2009 Sb. ÚS). Z garance práva na zákonného soudce současně nelze dovodit, aby při projednání nové žaloby, rozhodoval senát v témže složení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze 22. 9. 2005, č. j. 6 As 26/2003 - 166, č. 764/2006 Sb. NSS).

[14] Podle rozvrhu práce krajského soudu na rok 2021 ze dne 10. 12. 2020, sp. zn. Spr 3666/2020, ve znění změny č. 2 „[d]osud nevyřízené věci napadlé 65. senátu, jakož i věci 65. senátu, kde rozhodnutí bude zrušeno Nejvyšším správním soudem nebo Ústavním soudem, dokončí 60. senát“ (část C. Společná pravidla, str. 64 rozvrhu práce). Senát č. 60 pak rozhodoval ve složení Mgr. Jiří Gottwald, Mgr. Barbora Berková a JUDr. Petr Hlušík, Ph.D. (část BD. Rozhodování v ostatních věcech, v nichž podle zákona rozhoduje senát, str. 63 rozvrhu práce). Stěžovatel byl současně přípisem ze dne 21. 9. 2020, č. j. 65 A 75/2020 - 21, poučen o tom, že složení senátu je dáno rozvrhem práce. Zákonný základ pro změny rozvrhu práce v průběhu kalendářního roku představuje § 41 odst. 2 zákona o soudech a soudcích. Tento zákon rovněž umožňuje, byť ve výjimečných situacích, i změnu rozhodujícího senátu (§ 42 odst. 2). V nynější věci je rozhodné, že změna rozvrhu práce byla stanovena transparentně a pro celý okruh věcí (formulace „dosud nevyřízené věci“) a nikoliv jednotlivě. Je tak vyloučeno, aby právě stěžovatelova věc byla předmětem účelového přidělení konkrétnímu senátu (soudci). Současně lze poukázat na skutečnost, že jedna ze členek senátu Mgr. Jana Volková závěrem roku 2020 odešla na mateřskou dovolenou (rozvrh práce krajského soudu na rok 2020 ze dne 11. 12. 2019, sp. zn. Spr 3838/2019, ve znění změny č. 11, část C. Společná pravidla, str. 106). Ze změny č. 2 rozvrhu práce na rok 2021 ze dne 21. 1. 2021, sp. zn. Spr 214/2021, pak plyne, že soudkyně JUDr. Zuzana Šnejdrová, Ph.D., byla pracovně nepřítomna (str. 2). Je tak zřejmé, že pro přidělení věci k rozhodování jinému senátu existovaly legitimní důvody, jak vyžaduje judikatura Ústavního soudu. Pokud stěžovatel namítal, že se k novému složení senátu nemohl vyjádřit, kasační soud již v rozsudku ze dne 30. 7. 2018, č. j. 6 Afs 273/2018 - 123, konstatoval, že „[p]rávo na zákonného soudce neimplikuje povinnost soudu informovat účastníka řízení o každé změně ve složení rozhodujícího senátu. Podstatné je toliko to, aby pravidla pro určení složení senátu, který o věci rozhoduje, byla stanovena transparentně, aby byla pro účastníka řízení dostupná a bylo na základě nich možné určit složení příslušného senátu.“ Tato námitka tedy není důvodná.

[15] Stěžovatel namítl, že rozhodnutí vedoucího katedry je nezákonné, neboť odporuje čl. 22 odst. 7 Studijního a zkušebního řádu Univerzity Palackého v Olomouci, podle nějž nelze žádost o přezkum zamítnout. Nejvyššímu správnímu soudu není zřejmé, jak tato námitka souvisí s tímto řízením, neboť zamítavé vyjádření vedoucího katedry bylo předmětem řízení před krajským soudem ve věci sp. zn. 65 A 72/2018, nikoliv v nynější věci. Ani tato námitka není důvodná.

[16] Stěžovatel také namítl, že uznáním písemného kolokvia nedošlo k obnovení jeho práv studenta. S touto tezí kasační soud souhlasí. Je ovšem nutno podotknout, jak to činí i krajský soud, že zrušením předchozího rozhodnutí rektora krajským soudem se řízení vrátilo do fáze před vydáním tohoto rozhodnutí. Jestliže rektor následně zrušil rozhodnutí

děkana o vyloučení ze studia, hledělo se na stěžovatele, jako by nikdy ze studia vyloučen nebyl. Uznání kolokvia tak nebylo krokem nezbytným k tomu, aby byl stěžovatel nadále považován za studenta. Pokud stěžovateli žalovaná brání v naplnění jeho práv studenta, není žaloba proti rozhodnutí o zastavení řízení o vyloučení ze studia zjevně vhodným prostředkem obrany proti takovému postupu. Tato námitka tedy není důvodná.

[17] Podle stěžovatele není zřejmé, k jakému výsledku dospěl vedoucí katedry v přípisu, kterým žádosti vyhověl. Stejně tak není zřejmé, na základě jaké žádosti tak učinil. Tuto námitku již obsáhle vypořádal krajský soud a Nejvyšší správní soud se s jeho posouzením ztotožňuje. Původní žádost stěžovatele ze dne 18. 8. 2016 totiž se zrušením rozhodnutí rektora a děkana nepřestala existovat. Jakkoliv by bylo vhodné, aby vedoucí katedry uvedl podrobné důvody svého postupu, je zřejmé, že původní žádosti stěžovatele vyhověl. V tomto ohledu je pak podstatné, že rozhodnutí děkana ze dne 9. 4. 2020, č. j. UPOL-84688/7940-2020, odůvodnění obsahuje. Tato námitka tedy není důvodná.

[18] Konečně, stěžovatel také namítal, že jeho studium bylo fakticky přerušeno v době od 28. 5. 2018 do 7. 11. 2019. Toto tvrzení je však v rozporu s obsahem správního (studijního) spisu. V něm se na listu č. 31a nachází potvrzení o studiu od 1. 9. 2014 do 8. 6. 2018. Současně Nejvyšší správní soud opakuje, že studium nebylo přerušeno, jestliže bylo pravomocně ukončeno a rozhodnutí o vyloučení bylo následně zrušeno. Opětovný zápis tedy není nezbytný. Proto námitka stěžovatele, že tomuto zápisu brání rozhodnutí děkana č. j. UPOL-115040/7940-2017, není na místě. I kdyby však opětovný zápis nutný byl, argumentace stěžovatele by stále nedávala smysl. Tímto rozhodnutím děkan zamítl žádost stěžovatele o mimořádný termín pro vykonání kolokvia z předmětu Civilní proces 1. Toto kolokvium však stěžovatel na základě změny hodnocení vedoucím katedry získal, a proto bylo ostatně řízení o vyloučení ze studia zastaveno. Tvrzení stěžovatele, že krajský soud se ztotožnil s tím, že jeho studium bylo přerušeno, je v rozporu s obsahem napadeného rozsudku. Naopak krajský soud uvedl, že ze správního spisu neplyne, že by o přerušení studia požádal. Ani tyto námitky nejsou důvodné.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a s ohledem na to ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[20] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, a proto mu nevzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která byla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, pak soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí nevznikly žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. listopadu 2021

pokračování

JUDr. Ivo Pospíšil
předseda senátu